

priladna nego prejšnja. Ako ti pogoji niso podani in ne bi mogli s lepa stvari urediti, bi morali soseda s konfesorno tožbo prisiliti, da Vam omogoči uporabo prejšnje poti, ako ste si jo res že priposestvovali s 30 letnim uporabljanjem javno, brez prošnje in brez sile.

Postavitev novih mejnikov na pravem mestu. Isti. Ob prevzemu posestva leta 1929 so bili vsi mejniki na pravih mestih. Pozneje pa sta dva mejnika zginila, eden pa je bil očitno prestavljen. — Ako ne morete doseči izvensodne ureditve meje, predlagajte pač njeno sodno ureditev, in sicer pri nepravnem sodišču. Ker sporni mejni prostor gotovo ni vreden več kot 500 din, bo nepravdni sodnik dokončno določil mejo, in sicer tako, kakor bo kdo dokazal svojo močnejšo pravico. Merodajno bo 30 letno javno, mirno, izključno hasnovanje, ako ni bilo kaknega posebnega dogovora glede mej. Kolikor bi močnejša pravica ne bila dokazana, bo sodnik mejo določil po zadnji mirni posesti; če se tudi ta ne bi dala ugotoviti, bo sporni mejni prostor razdelil po pravični oceni. Odvetnika ne potrebujete; kdor si ga najame, si ga mora sam plačati. Stroške postopka (sodne komisije, eventualnega geometra, takse) plača vsaka stranka do polovice, odnosno po meri svojih mej.

Kako preprečiti tožbe in stroške. K. I. Sosed Vas je že dvakrat tožil, pravdi sicer izgubil, napravil pa Vam je stroške. Pravi, da bo dobil ubožno spričevalo in Vas ponovno tožil tako, da Vas bo spravil s posestva. — Žal ni sredstva, s katerim bi mogli preprečiti, da Vas ne bi kdo tožil. Dokler ima tožnik kaj premoženja, ga pač rubite, odnosno prisilnim potom od njega izterjajte povračilo pravnih stroškov. Čeprav ima kdo ubožno spričevalo, odnosno mu je podeljena pravica revnih, je vendar dolžan plačati nasprotniku pravne stroške (seve, ako pravdo izgubi). Upajmo, da bo sodišče kmalu spoznalo, da Vas sosed toži le iz nagajivosti in da bi Vam delal stroške in sitnosti, ter da bo sodišče hitro vsako stvar rešilo. Odvetnika Vam ni treba, takse mora pa itak plačati tožnik.

Pravica do parcel, ki ju že 60 let hasnuje sosed. G. V. V zemljiškoknjžni mapi ter zemljiški knjigi ste ugotovili, da sta nek gozd in pašnik Vaša last, je pa oboje hasnoval Vaš sosed (s predniki vred) že 60 let javno, brez sile in prošnje. Njegovi in Vaši predniki namreč očitno niso vedeli za pravo mejo in so si drug druge, mu mejo pokazali tako, da sta gozd in pašnik pripadla sosedu ter je sosed to mejo trdno držal. Ker je sosed mejo trdno držal, ni važno, da je gozd posekal šele lani in da prej v njem ni sekal. Tudi ni važno, da je sedanjí sosed, odnosno lastnik sosednega posestva šele tretje leto Vaš sosed. Po gornjem je namreč že priposestvoval lastninsko pravico do pašnika in gozda, ker je upravičen vsteti tudi priposestvalno dobo svojih lastninskih prednikov. Žal nimate pravice zabraniti sosedu nadaljnega hasnovanja navedenih parcel, ker bi se sicer izpostavili tožbi na priznanje, da je on potem priposestvovalja postal lastnik teh parcel.

Pravica občine predpisati kuluk. M. F. Ste lastnik posestva v izmeri dveh oralov, od katerega plačujete 48 din letnega davka in vprašate, ali ste res dolžni opravljati od občine Vam predpisani kuluk na občinski cesti. — Za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest se uporablja kuluk (ljudsko delo), kolikor ne bi mogla teh poslov izvršiti občina iz svojih denarnih sredstev. Osebnemu delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci v območju dotične občine od polnih 18 do polnih 55 let. Ta obveznost se da odkupiti s plačilom ustreznih delavske dneve. V enem letu sme občina odrediti uporabo ljudskega dela pri občinskih cestah za največ tri dni, odnosno tri enote, banovina pri banovinskih cestah pa tudi tri dni. Višina neposrednih davkov prihaja v poštev le pri osebah, ki niso podvržene osebni delu (torej ako so starejše nego 55 let, ali za delo nesposobne, ali ženske). Ako take osebe plačujejo več kot 100 din neposrednega davka letno, tedaj morajo plačati odkupnino, sicer pa ne.

Vzdrževanje hčerke v hiralnici. M. M. Imate hčerko, ki je za vsako delo nesposobna ter jo je občina spravila v hiralnico, ker je vedela, da ima hčerka nekaj denarja v hranilnici in dot. Sedaj pa je vsa hčerkinina imovina izžrpana, hiralnica pa zahteva plačilo nadaljnje vzdrževalnine od Vas. Imate majhno posestvo, več drugih otrok, ste že stari in se komaj preživljate. — Po zakonu ste res dolžni skrbeti za vzdrževanje svojih otrok, ki se sami ne morejo preživljati, vendar pa radi tega ne sme biti ogrožena Vaša

lastna eksistenca. Ako ne boste hiralnici nič plačali, Vas bo morala tožiti in bo sodišče odločilo, ali in v koliko ste dolžni skrbeti, odnosno plačevati za hčerko. Ako ni za plačilo sposobnih sorodnikov, bo morala za hčerko skrbeti pristojna občina. Ker je hiralnica banovinska, prosite banko upravo za popust.

Postavitev hleva. A. S. Pod že stoječim kozolcem bi si radi postavili hlev; vprašate, ali gre to brez davčnega oznanila in brez plačila rente. — Za postavitev hleva ni treba ne davčnega oznanila ne plačila kake rente, pač pa morate zaprositi pri občini za stavbeno dovoljenje.

Zakoličenje in ureditev zanemarjene občinske ceste. M. S. Del občinske ceste je tako zanemaren in bregova z drevjem in grmovjem zaraščena, da je voznja z večjimi vozovi ovirana. Mejaši se protivijo primerni razširitvi cestišča, ker si lastijo del slednjega (cestnega prostora). Ljudje so začeli voziti po neki drugi poti, ki pa je zasebna. — Občina nima pravice, da bi zahtevala brezplačno zakoličenje (razmejitev) cestne parcele od državnega geometra, ker taka razmejitev ne spada med posle, katere mora katastrska uprava brezplačno izvršiti. — Morala pa bo občina vsekakor oskrbeti popravilo, odnosno ureditev zanemarjene občinske ceste, tako, da bo omogočen redni promet. Ako občina te svoje dolžnosti ne bi hotela izpolniti, bi bila umestna pritožba na okrajnega načelnika. — Mejaši ne morejo pridobiti nikake pravice na »cestnem prostoru« in je priposestvanje kakoga dela občinske cestne parcele izključeno. — Lastnik zasebne ceste, odnosno zemljišča, po katerem vodi zasebna cesta, ni dolžan dovoliti uporabo te poti vsej javnosti, marveč le osebam, ki jim uporaba pritiče po pogodbi ali morda radi priposestvanja.

Kakšen je zakon o zaščiti kmetov. B. Z. Privatnemu upniku dolgujete vsoto denarja ter Vam pritičejo olajšave po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Obračun ste napravili leta 1937, plačali prvi obrok, na račun drugega obroka polovico, ostanek ste pgnudili in tretji obrok obljubili plačati do avgusta letos, pa Vas je upnik

tožil in ste bili obsojeni na izgubo zaščite. Vprašate, ali še imate pravico do zaščite, ako naknadno plačate zaostanke in kaj naj storite, ako jih upnik, odnosno njegov odvetnik ne bi hotel sprejeti. — Čim je bil napravljen obračun in so bile stare dolžniške listine zamenjane z novimi, bi bili morali plačati vse dotlej zapadle anuitete in nato vsakega 15. novembra nadaljnjo; ako tega niste storili še tudi ne na pismeno dani 15 dnevni dodatni rok, Vas je smel upnik tožiti na plačilo zapadlih in vseh nadaljnjih anuitet. Dolg je sicer ostal znižan in tudi obresti so ostale znižane; izgubili ste le dobroto odplačevanja znižanega dolga v 12 letnih obrokih ter morate vse naenkrat plačati. Dobrote nadaljnega plačevanja v obrokih ne morete več doseči, razen ako Vam upnik to dobroto prostovoljno zopet dovoli, pri čemer bo najbrž stavil kake pogoje, katere boste pač morali sprejeti, ker Vam sicer z izvršbo lahko napravi še večjo škodo, odnosno stroške.

Anton Macuh. Pisali smo Vam že, da Vam žal nobena oblast ne more pripomoči zopet do posestva, ker je stvar pravnomočno končana in razlogi za kako obnovo očitno niso podani. Zato je škoda, da bi si s pisarijami napravljali stroške. Morda se bo nasprotnik skesal in sam popravi krivico, ki Vam jo je navadno prizadejal.

Višji razred draginjske doklade za invalide. F. A. Vprašate za pojasnilo, kaj bi Vam bilo ukreniti, da bi kot siromašni vojni invalid prejimali draginjsko doklado višjega razreda nego doslej, ko sprejemate ono tretjega razreda. — Višina draginjske doklade ni odvisna od večje ali manjše siromašnosti upravičenca (invalida), marveč od kraja, v katerem upravičenec prebiva. Oni, ki bivajo v mestih, ki spadajo v prvi draginjski razred (v Sloveniji je to le Ljubljana), dobivajo draginjsko doklado I. razreda; oni, ki bivajo v krajih, kjer je sedež okrajnega načelstva, dobivajo doklado II. draginjskega razreda; vsi ostali, ki bivajo drugod, dobivajo draginjsko doklado III. razreda.

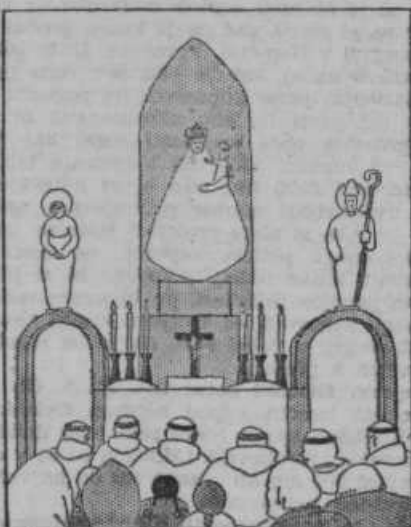
Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Ne boj, mesarsko klanje

Vso noč so menihi, žene in starčki v cerkvi na Muljavi molili. Ko je nad gorami

zasijalo jutro, so bili že vsi glasovi ohripli. Molitev je bila le še zamolčko ječanje. Može, ki so stražili zunaj na obzidju, so že opazili, da so se Turki v taboru zbu-

dili. Prestrašeni so upali, da jim vendar pride odkod pomoč, saj so ponoči poslali nekaj slov na vse strani.

Ko se je zdanilo, obsuje turška vojska na novo cerkveni tabor. Poslednje moči napenjajo kmetje, odbijajo Turke kakor ljudje, ki vedo, da jih čaka gotova smrt. Pa vsa hrabrost jim nič ne pomaga. Kmalu jamejo omagovati. Mnogo jih je že padalo, vrzeli ni bilo mogoče več zamašiti. Pred obzidjem pa je posebno ljuto divjal velik, mlad janičar, kateremu se je kmalu posrečilo preskočiti zid. S svojo težko roko je napravil pot svojim tovarišem — in Turki so bili sredi med kristjani. Nikomur niso prizanašali. Starejše so pobili, mlajše so zvezali in odgnali. In ko je legel večer nad bojišče, so ležali po cerkvi kupi mrtvecev, Turki pa so oddivjali naprej.

(Dalje sledi)

priladna nego prejšnja. Ako ti pogoji niso podani in ne bi mogli s lepa stvari urediti, bi morali soseda s konfesorno tožbo prisiliti, da Vam omogoči uporabo prejšnje poti, ako ste si jo res že priposestevovali s 30 letnim uporabljanjem javno, brez prošnje in brez sile.

Postavitev novih mejnikov na pravem mestu. Isti. Ob prevzemu posestva leta 1929 so bili vsi mejniki na pravih mestih. Pozneje pa sta dva mejnika zginila, eden pa je bil očitno prestavljen. — Ako ne morete doseči izvensodne ureditve meje, predlagajte pač njeno sodno ureditev, in sicer pri nepravnem sodišču. Ker sporni mejni prostor gotovo ni vreden več kot 500 din, bo nepravdni sodnik dokončno določil mejo, in sicer tako, kakor bo kdo dokazal svojo močnejšo pravico. Merodajno bo 30 letno javno, mirno, izključno hasnovanje, ako ni bilo kaknega posebnega dogovora glede mej. Kolikor bi močnejša pravica ne bila dokazana, bo sodnik mejo določil po zadnji mirni posesti; če se tudi ta ne bi dala ugotoviti, bo sporni mejni prostor razdelil po pravični oceni. Odvetnika ne potrebujete; kdor si ga najame, si ga mora sam plačati. Stroške postopka (sodne komisije, eventualnega geometra, takse) plača vsaka stranka do polovice, odnosno po meri svojih mej.

Kako preprečiti tožbe in stroške. K. I. Sosed Vas je že dvakrat tožil, pravdi sicer izgubil, napravil pa Vam je stroške. Pravi, da bo dobil ubožno spričevalo in Vas ponovno tožil tako, da Vas bo spravil s posestva. — Žal ni sredstva, s katerim bi mogli preprečiti, da Vas ne bi kdo tožil. Dokler ima tožnik kaj premoženja, ga pač rubite, odnosno prisilnim potom od njega izterjajte povračilo pravnih stroškov. Čeprav ima kdo ubožno spričevalo, odnosno mu je podeljena pravica revnih, je vendar dolžan plačati nasprotniku pravne stroške (seve, ako pravdo izgubi). Upajmo, da bo sodišče kmalu spoznalo, da Vas sosed toži le iz nagajivosti in da bi Vam delal stroške in sitnosti, ter da bo sodišče hitro vsako stvar rešilo. Odvetnika Vam ni treba, takse mora pa itak plačati tožnik.

Pravica do parcel, ki ju že 60 let hasnuje sosed. G. V. V zemljiškoknjžni mapi ter zemljiški knjigi ste ugotovili, da sta nek gozd in pašnik Vaša last, je pa oboje hasnoval Vaš sosed (s predniki vred) že 60 let javno, brez sile in prošnje. Njegovi in Vaši predniki namreč očitno niso vedeli za pravo mejo in so si drug druge, mu mejo pokazali tako, da sta gozd in pašnik pripadla sosedu ter je sosed to mejo trdno držal. Ker je sosed mejo trdno držal, ni važno, da je gozd posekal šele lani in da prej v njem ni sekal. Tudi ni važno, da je sedanjí sosed, odnosno lastnik sosednega posestva šele tretje leto Vaš sosed. Po gornjem je namreč že priposestevoval lastninsko pravico do pašnika in gozda, ker je upravičen všteti tudi priposestevovalno dobo svojih lastninskih prednikov. Žal nimate pravice zabraniti sosedu nadaljnega hasnovanja navedenih parcel, ker bi se sicer izpostavili tožbi na priznanje, da je on potem priposestevovanja postal lastnik teh parcel.

Pravica občine predpisati kuluk. M. F. Ste lastnik posestva v izmeri dveh oralov, od katerega plačujete 48 din letnega davka in vprašate, ali ste res dolžni opravljati od občine Vam predpisani kuluk na občinski cesti. — Za gradnjo in vzdrževanje občinskih cest se uporablja kuluk (ljudsko delo), kolikor ne bi mogla teh poslov izvršiti občina iz svojih denarnih sredstev. Osebnemu delu so zavezani vsi za delo sposobni moški prebivalci v območju dotične občine od polnih 18 do polnih 55 let. Ta obveznost se da odkupiti s plačilom ustreznih delavske dneve. V enem letu sme občina odrediti uporabo ljudskega dela pri občinskih cestah za največ tri dni, odnosno tri enote, banovina pri banovinskih cestah pa tudi tri dni. Višina neposrednih davkov prihaja v poštev le pri osebah, ki niso podvržene osebni delu (torej ako so starejše nego 55 let, ali za delo nesposobne, ali ženske). Ako take osebe plačujejo več kot 100 din neposrednega davka letno, tedaj morajo plačati odkupnino, sicer pa ne.

Vzdrževanje hčerke v hiralnici. M. M. Imate hčerko, ki je za vsako delo nesposobna ter jo je občina spravila v hiralnico, ker je vedela, da ima hčerka nekaj denarja v hranilnici in dot. Sedaj pa je vsa hčerkinina imovina izžrpana, hiralnica pa zahteva plačilo nadaljnje vzdrževalnine od Vas. Imate majhno posestvo, več drugih otrok, ste že stari in se komaj preživljate. — Po zakonu ste res dolžni skrbeti za vzdrževanje svojih otrok, ki se sami ne morejo preživljati, vendar pa radi tega ne sme biti ogrožena Vaša

lastna eksistenca. Ako ne boste hiralnici nič plačali, Vas bo morala tožiti in bo sodišče odločilo, ali in v koliko ste dolžni skrbeti, odnosno plačevati za hčerko. Ako ni za plačilo sposobnih sorodnikov, bo morala za hčerko skrbeti pristojna občina. Ker je hiralnica banovinska, prosite banko upravo za popust.

Postavitev hleva. A. S. Pod že stoječim kozolcem bi si radi postavili hlev; vprašate, ali gre to brez davčnega oznanila in brez plačila rente. — Za postavitev hleva ni treba ne davčnega oznanila ne plačila kake rente, pač pa morate zaprositi pri občini za stavbeno dovoljenje.

Zakoličenje in ureditev zanemarjene občinske ceste. M. S. Del občinske ceste je tako zanemaren in bregova z drevjem in grmovjem zaraščena, da je voznja z večjimi vozovi ovirana. Mejaši se protivijo primerni razširitvi cestišča, ker si lastijo del slednjega (cestnega prostora). Ljudje so začeli voziti po neki drugi poti, ki pa je zasebna. — Občina nima pravice, da bi zahtevala brezplačno zakoličenje (razmejitev) cestne parcele od državnega geometra, ker taka razmejitev ne spada med posle, katere mora katastrska uprava brezplačno izvršiti. — Morala pa bo občina vsekakor oskrbeti popravilo, odnosno ureditev zanemarjene občinske ceste, tako, da bo omogočen redni promet. Ako občina te svoje dolžnosti ne bi hotela izpolniti, bi bila umestna pritožba na okrajnega načelnika. — Mejaši ne morejo pridobiti nikake pravice na »cestnem prostoru« in je priposestevovanje kakoga dela občinske cestne parcele izključeno. — Lastnik zasebne ceste, odnosno zemljišča, po katerem vodi zasebna cesta, ni dolžan dovoliti uporabo te poti vsej javnosti, marveč le osebam, ki jim uporaba pritiče po pogodbi ali morda radi priposestevovanja.

Kakšen je zakon o zaščiti kmetov. B. Z. Privatnemu upniku dolgujete vsoto denarja ter Vam pritičejo olajšave po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Obračun ste napravili leta 1937, plačali prvi obrok, na račun drugega obroka polovico, ostanek ste pgnudili in tretji obrok obljubili plačati do avgusta letos, pa Vas je upnik

tožil in ste bili obsojeni na izgubo zaščite. Vprašate, ali še imate pravico do zaščite, ako naknadno plačate zaostanke in kaj naj storite, ako jih upnik, odnosno njegov odvetnik ne bi hotel sprejeti. — Čim je bil napravljen obračun in so bile stare dolžniške listine zamenjane z novimi, bi bili morali plačati vse dotlej zapadle anuitete in nato vsakega 15. novembra nadaljnjo; ako tega niste storili še tudi ne na pismeno dani 15 dnevni dodatni rok, Vas je smel upnik tožiti na plačilo zapadlih in vseh nadaljnjih anuitet. Dolg je sicer ostal znižan in tudi obresti so ostale znižane; izgubili ste le dobroto odplačevanja znižanega dolga v 12 letnih obrokih ter morate vse naenkrat plačati. Dobrote nadaljnega plačevanja v obrokih ne morete več doseči, razen ako Vam upnik to dobroto prostovoljno zopet dovoli, pri čemer bo najbrž stavil kake pogoje, katere boste pač morali sprejeti, ker Vam sicer z izvršbo lahko napravi še večjo škodo, odnosno stroške.

Anton Macuh. Pisali smo Vam že, da Vam žal nobena oblast ne more pripomoči zopet do posestva, ker je stvar pravnomočno končana in razlogi za kako obnovo očitno niso podani. Zato je škoda, da bi si s pisarijami napravljali stroške. Morda se bo nasprotnik skesal in sam popravil krivico, ki Vam jo je navadno prizadejal.

Višji razred draginjske doklade za invalide. F. A. Vprašate za pojasnilo, kaj bi Vam bilo ukreniti, da bi kot siromašni vojni invalid prejimali draginjsko doklado višjega razreda nego doslej, ko sprejemate ono tretjega razreda. — Višina draginjske doklade ni odvisna od večje ali manjše siromašnosti upravičenca (invalida), marveč od kraja, v katerem upravičenec prebiva. Oni, ki bivajo v mestih, ki spadajo v prvi draginjski razred (v Sloveniji je to le Ljubljana), dobivajo draginjsko doklado I. razreda; oni, ki bivajo v krajih, kjer je sedež okrajnega načelstva, dobivajo doklado II. draginjskega razreda; vsi ostali, ki bivajo drugod, dobivajo draginjsko doklado III. razreda.

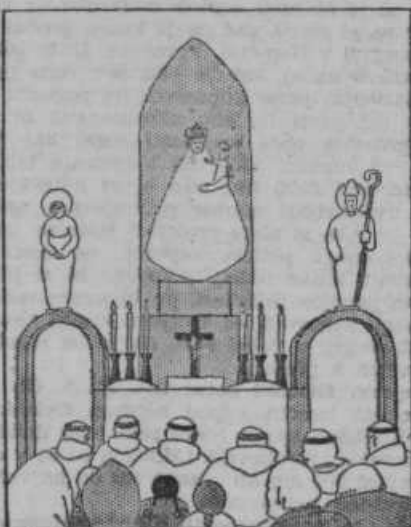
Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Ne boj, mesarsko klanje

Vso noč so menihi, žene in starčki v cerkvi na Muljavi molili. Ko je nad gorami

zasijalo jutro, so bili že vsi glasovi ohripli. Molitev je bila le še zamolčko ječanje. Može, ki so stražili zunaj na obzidju, so že opazili, da so se Turki v taboru zbu-

dili. Prestrašeni so upali, da jim vendar pride odkod pomoč, saj so ponoči poslali nekaj slov na vse strani.

Ko se je zdanilo, obsuje turška vojska na novo cerkveni tabor. Poslednje moči napenjajo kmetje, odbijajo Turke kakor ljudje, ki vedo, da jih čaka gotova smrt. Pa vsa hrabrost jim nič ne pomaga. Kmalu jamejo omagovati. Mnogo jih je že padalo, vrzeli ni bilo mogoče več zamašiti. Pred obzidjem pa je posebno ljuto divjal velik, mlad janičar, kateremu se je kmalu posrečilo preskočiti zid. S svojo težko roko je napravil pot svojim tovarišem — in Turki so bili sredi med kristjani. Nikomur niso prizanašali. Starejše so pobili, mlajše so zvezali in odgnali. In ko je legel večer nad bojišče, so ležali po cerkvi kupi mrtvecev, Turki pa so oddivjali naprej.

(Dalje sledi)